

1. A teljes piacnyitás folyamata

Az Európai Unió egységes belső piac létrehozására irányuló irányelvei és a csatlakozási folyamat magával hozták az energiaszektor liberalizálását Magyarországon is. A liberalizáció három lépésben, fokozatosan valósult meg:

1. lépcső: 2003. január 1.

Az évi 6,5 GWh-nál több villamos energiát felhasználó felhasználók köre.

A folyamat első lépcsőjeként 2003. január 1-jén hatályba lépett a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény és további új jogszabályok (kormányrendeletek, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium rendeletei), melyek megteremtették a jogi feltételeket a villamosenergia-kereskedelem liberalizációjának elindításához. Az első fázisban az évi 6,5 GWh-nál több villamos energiát fogyasztó felhasználóknak (ún. feljogosított felhasználók) volt lehetőségük a versenypiacon beszerezni a villamos energiát.

Ezzel kettős piac alakult ki hazánkban: a közüzemi és a versenypiac.

A közüzemi ellátásban a felhasználók egységesített feltételekkel szerződtek, és hatósági áras tarifacsoportok szerint számoltak el a fogyasztásuk után, míg a versenypiaci felhasználók szabadon megállapodhattak a villamosenergia-kereskedőjükkel abban, hogy milyen feltételekkel kívántak szerződni.

2. lépcső: 2004. július 1.

A nem lakossági felhasználók köre.

A 107/2004.(IV. 27.) számú kormányrendelettel módosított, 181/2002. (VIII. 23.) számú kormányrendelet bővítette a feljogosított felhasználók körét. Ez alapján 2004. július 1-jétől egy meghatározott felhasználási helyen bármely, nem lakossági felhasználó feljogosított felhasználóvá válhatott.

3. lépcső: az új villamos energiáról szóló törvény (VET) elfogadásra került, aminek eredményeképpen 2008. január 1-től megvalósult a teljes piacnyitás.

Az új, 2007. évi LXXXVI. törvény alapján 2008. január 1-jétől a lakossági felhasználók köre is jogosult a versenypiacra lépni.

A törvény azonban további változásokat is hozott a villamosenergia-piac működésében. Az addigi közüzemi szektort felváltotta az ún. egyetemes szolgáltatás, amelynek jogosultsági körébe tartozik egyrészt minden lakossági felhasználó, másrészt azon kifizetésen vételező nem lakossági felhasználók, amelyek összes felhasználási helyük

tekintetében együttesen nem haladták meg a 3x50 Amper (A) csatlakozási teljesítményt.

Ez az érték a VET módosítása után 2009. január 1-jével 3x63 A-ra változott.

1.1 Egyetemes szolgáltatás fogalma

Az egyetemes szolgáltatás a villamosenergia-kereskedelem körébe tartozó sajátos villamosenergia-értékesítési mód, amely Magyarország területén bárhol, meghatározott minőségben a jogosult felhasználó számára méltányos, összehasonlítható, átlátható ár ellenében igénybe vehető.

A lakossági, valamint a kiefeszültségen vételező, összes felhasználási helyük tekintetében együttesen 3x63 A-nál nem nagyobb csatlakozási teljesítményű felhasználók és a közintézmények (külön jogszabály szerinti költségvetési szerv és közfeladatot ellátó intézménye, a helyi önkormányzat és közfeladatot ellátó költségvetési intézménye, az egyházi jogi személy az általa ellátott közfeladathoz kapcsolódóan, valamint a közfeladatot ellátó alapítványi fenntartású intézmény - az egyetemes szolgáltatóhoz tett igénybejelentése esetén - közszolgáltatási kötelezettség keretében az egyetemes szolgáltatóra vonatkozó) egyetemes szolgáltatás keretében jogosultak villamos energiát vásárolni. Az egyetemes szolgáltatás feltételeit, szabályait és az árakat jogszabályok és hatósági rendeletek határozzák meg.

1.2 Lakossági felhasználó

Az a felhasználó, aki saját háztartása – egy felhasználási helyet képező, lakás céljára használt lakóépület, lakás, üdülő vagy hétvégi ház, továbbá lakossági célra használt garázs – fogyasztása céljára vásárol villamos energiát a villamos energia vételezésére megkötött szerződés alapján, és az így vásárolt villamos energiával nem folytat jövedelemszerzés céljából gazdasági tevékenységet.

1.3A villamos energiáról szóló törvény

Az Országgyűlés a felhasználók biztonságos, megfelelő minőségű és alacsony költségű villamosenergia-ellátása céljából, az objektív, átlátható és hátrányos megkülönböztetéstől mentes szabályozás kialakítása, a villamosenergia-versenypiac kialakulásának elősegítése, a villamosenergia-hálózatokhoz való szabályozott hozzáférés megteremtése, valamint az Európai Közösségek jogszabályaihoz való közelítés érdekében, az energiahatékonyság, az energiatakarékosság, és a környezetvédelem követelményeire figyelemmel alkotta meg a villamos energiáról szóló törvényt.